

Briselē, 2025. gada 27. februārī
(OR. en)

6515/25

COMPET 89
IND 49
EMPL 67
SOC 98
ECOFIN 208
POLCOM 39
FIN 239
FISC 38
ENV 101
CLIMA 45
ENER 36
ATO 6
MAP 2
RECH 69
RC 9

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 27. februāris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2025) 85 final

Temats: KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI,
EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN
REĢIONU KOMITEJAI
Tīras rūpniecības kurss - kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas
ceļvedis

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 85 final.

Pielikumā: COM(2025) 85 final

Briselē, 26.2.2025.
COM(2025) 85 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Tīras rūpniecības kurss - kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis

1. Ievads

Eiropas rūpnieciskā bāze ir mūsu identitātes centrālais elements, un tās ir būtiska mūsu konkurētspējai. Mūsu kontinentam ir bagātīgs rūpnieciskais mantojums. Gadu desmitiem mūsu rūpniecības nozares ir bijušas tehnoloģiskā progresa priekšplānā. Tās veicināja ekonomikas izaugsmi un uzturēja mūsu sociālo modeli. Tagad tām ir vajadzīga daudzsološa nākotne, un Eiropa ar tās daudzajām stiprajām īpašībām ir atbilstoša vieta. Tai ir talanti, uzņēmēji, uzņēmumu īpašnieki, darba ņēmēji un patērētāji. Tā spēj virzīt inovāciju un ietekmēt globālo progresu. Un tai ir spēcīga sociālā tirgus ekonomika, kuras pamatā ir paredzama tiesiskā vide. Bez spēcīga rūpnieciskā komponenta nav noturīgas ekonomikas.

Tomēr Eiropa saskaras ar pieaugošu ģeopolitisko spriedzi, lēnu ekonomikas izaugsmi un tehnoloģisko konkurenci. Šajā jaunajā laikmetā ir skaidrs, ka konkurētspējas un dekarbonizācijas stratēģija ir arī drošības pamatprasība. ES ir steidzami un vienlaicīgi jārisina trīs problēmas: klimata krīze un tās sekas, konkurētspējas problēmas un ekonomikas noturība. Kā uzsvērts Dragi ziņojumā¹ un Konkurētspējas kompasā², dekarbonizācijas politika ir spēcīgs izaugsmes virzītājspēks, ja tā ir labi integrēta rūpniecības, konkurences, ekonomikas un tirdzniecības politikā. Mūsu rūpniecības nozares, jo īpaši tās, kuras saskaras ar augstām enerģijas cenām un sīvu globālo konkurenci, saskaras ar eksistenciālām problēmām. Pastāv risks, ka produktivitātes pieauguma ziņā mūs apsteigs citas lielvaras. Tādēļ ir vajadzīga steidzama rīcība.

Tāpēc Eiropai ir vajadzīgs pārveidojošs uzņēmējdarbības plāns. Tīras rūpniecības kurss apvieno klimatrīcību un konkurētspēju vienā visaptverošā izaugsmes stratēģijā. Šis kurss ir apņemšanās paātrināt dekarbonizāciju, reindustrializāciju un inovāciju vienlaicīgi un visā kontinentā, kā arī pastiprināt Eiropas noturību. Tam ir jāsniedz Eiropas rūpniecībai spēcīgāks ekonomiskais pamatojums lielām klimatneitrālām investīcijām energoietilpīgās nozarēs un tīrās tehnoloģijās.

Mūsu mērķis ir palielināt ilgtspējīgu un noturīgu ražošanu Eiropā. Eiropa ir izstrādājusi vērienīgu sistēmu, lai līdz 2050. gadam kļūtu par dekarbonizētu ekonomiku. Tiks saglabāts esošais kurss, arī 2040. gada starpposma mērķrādītājs, kurš ir 90 % siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazinājums. Šī sistēma var veicināt konkurētspēju, jo tādējādi tiek nodrošināta noteiktība un paredzamība gan uzņēmumiem, gan ieguldītājiem. Tas tiks panākts, atbalstot konkurētspējīgus ražotājus, kas ar inovāciju veicina dekarbonizāciju, rada kvalitatīvas darbvietas un veicina mūsu atvērto stratēģisko autonomiju, pilnībā ievērojot un attiecīgā gadījumā piemērojot tehnoloģiskās neitralitātes principu dalībvalstīs.

Uzmanība tiks pievērsta galvenokārt divām cieši saistītām nozarēm. Pirmkārt, **energoietilpīgām nozarēm**, kurām steidzami nepieciešams atbalsts, lai tās dekarbonizētu, elektrificētu, kā arī tiktu galā ar augstajām enerģijas izmaksām, negodīgu globālo konkurenci un sarežģītiem noteikumiem, kas kaitē to konkurētspējai. Otrkārt, **tīro tehnoloģiju nozarei**, kas ir nākotnes konkurētspējas pamatā un ir nepieciešama rūpniecības pārveidei, apriņģumam un dekarbonizācijai. Ir obligāti jārikojas, lai sasniegtu klimatneitralitātes mērķrādītājus,

¹ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.

² COM (2025) 30.

absorbētu emisijas un saglabātu ūdensapgādes noturību, un nodrošinātu, ka mēs varam ražot nākotnes tehnoloģijas, kas izstrādātas ES, un saglabāt spēju sniegt risinājumus.

Apritīgums būs prioritāte. Apritīgums ir būtisks, lai maksimāli izmantotu ES ierobežotos resursus, samazinātu atkarību un uzlabotu noturību. Tas samazina atkritumus, pazemina ražošanas izmaksas un CO₂ emisijas un rada ilgtspējīgāku rūpniecības modeli, kas labvēlīgi ietekmē vidi un uzlabo ekonomikas konkurētspēju. Tīras rūpniecības kursa mērķis ir līdz 2030. gadam padarīt ES par pasaules līderi aprites ekonomikā.

Lai izveidotu plaukstošu, jaunu Eiropas industriālo ekosistēmu, kurā valda izaugsme un labklājība, ir svarīgi domāt plašāk par tradicionāliem viensētnieciskiem risinājumiem un aplūkot visu vērtības ķēdi. Ir seši uzņēmējdarbības virzītājspēki: 1) enerģija par pieņemamu cenu, 2) pirmtirgi, 3) finansējums, 4) apritīgums un piekļuve materiāliem, 5) globālie tirgi un starptautiskās partnerības, 6) prasmes. Tie būtu jāpapildina ar šādām darbībām attiecībā uz horizontālajiem veicinošajiem faktoriem, kas nepieciešami konkurētspējīgai ekonomikai: birokrātijas samazināšana, vienotā tirgus mēroga pilnīga izmantošana, t. sk. izmantojot kandidātvalstu pakāpenisku integrāciju, digitalizācijas veicināšana, inovācijas ieviešanas paātrināšana, kvalitatīvu darbvietu veicināšana un politikas labāka koordinācija ES un valstu līmenī.

Tīras rūpniecības kurss apstiprina ES apņēmību sasniegt savus klimata mērķus, piedāvājot skaidrus uzņēmējdarbības stimulus rūpniecības dekarbonizācijai Eiropā. Eiropas rūpnieciskā bāze ir mūsu labklājības centrālais elements, un tā ir būtiska mūsu konkurētspējai. Tajā ierosinātie pasākumi ir rezultāts rūpniecības līderu, sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības aktīvai iesaistei Antverpenes deklarācijā par Eiropas rūpniecības kursu un dialogos par pāreju uz tīru enerģiju³. Mūsu priekšlikumi ir tieši pielāgoti viņu vajadzībām. **Šajā Eiropas rūpniecībai izšķirošajā brīdī** tīras rūpniecības kursa mērķis ir atvērt jaunu nodaļu Eiropas rūpniecības vēsturē, ko raksturo izaugsme, noturība un līderība pasaules mērogā.

2. Piekļuve enerģijai par pieņemamu cenu

Tā kā vidējās enerģijas cenas Eiropā ir augstākas nekā mūsu tirdzniecības partneru cenas, enerģijas par pieņemamu cenu nodrošināšana ir svarīgs nosacījums mūsu rūpniecības konkurētspējai, jo īpaši energoietilpīgās nozarēs. **Tāpēc piekļuve enerģijai par pieņemamu cenu ir tīras rūpniecības kursa stūrakmens.**

Eiropas atkarība no importēta fosilā kurināmā ir galvenais iemesls, kādēļ enerģijas cenas ir augstākas un svārstīgākas. Šo situāciju ir saasinājusi nesenā enerģētikas krīze un tas, ka Krievija gāzes piegādi izmanto par ieroci. Pašreizējā ģeopolitiskā un tirgus nenoteiktība palielina investīciju izmaksas, kas tiek nodotas tālāk patērētājiem.

Turklāt elektroenerģijas sistēmas lielāka strukturālā neefektivitāte palielina enerģijas izmaksas un ietekmē Eiropas rūpniecības enerģijas rēķinus. Nepietiekami starpsavienojumi un tīkla infrastruktūra, kā arī ierobežota energosistēmas integrācija un elastība kavē lētāku, dekarbonizētu energoresursu dziļāku integrāciju un ierobežo ES noturību pret apdraudējumiem. Digitalizācija, t. sk. uz MI balstīti viedtīkli un uz lietu internetu balstīta enerģijas uzraudzība, būs būtiska, lai nodrošinātu energosistēmu integrāciju, atbalstītu reāllaika

---

³ COM (2024) 163 final.

tīkla pārvaldību, uzlabotu pieprasījuma puses elastību un nodrošinātu kritiskās infrastruktūras paredzošu uzturēšanu. **ES ir jāvirzās uz elektrifikāciju un pilnībā integrētu vienoto enerģijas tirgu.**

Lai samazinātu enerģijas izmaksas ES, mums ir jāpaātrina elektrifikācija un pāreja uz tīru, iekšzemē ražotu enerģiju, jāpapildina mūsu iekšējais enerģijas tirgus ar fiziskiem starpsavienojumiem un efektīvāk jāizmanto enerģija. Mums ir jāizveido patiesa enerģētikas savienība, kas sniedz labumu visiem. Lai to panāktu, šodien tiek pieņemts **Cenas ziņā pieejamas enerģijas rīcības plāns**⁴. Tas ietver pasākumus, kuru mērķis ir īstermiņā samazināt enerģijas rēķinus nozarēm, uzņēmumiem un mājsaimniecībām, vienlaikus paātrinot nepieciešamās strukturālās reformas.

Sadarbībā ar dalībvalstīm un privāto sektoru rīcības plānam būs pārveidojoša ietekme, ievērojot tehnoloģiju neitralitātes principu. Lielākā daļa rīcības plāna tiks īstenota jau 2025. gadā. Lētākas enerģijas ieguvumu nodošana galalietotājiem veicinās rūpniecības ekonomisko pamatojumu investīcijām elektrifikācijā un dekarbonizācijā. Ieguldītāji arī vēlas noteiktību. Nacionālie enerģētikas un klimata plāni ir būtiski instrumenti, ar ko nodrošināt ES mērķrādītāju sasniegšanu un atbalstīt stratēģiskas investīcijas. Turklāt dalībvalstu nacionālās stratēģijas 2030. gada klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanai būtu nekavējoties jāpārvērš konkrētā rīcībā.

Rīcības plānā rūpniecībai īpaši svarīgas ir trīs pamatiniciatīvas: 1) samazināt rēķinus par enerģiju, 2) paātrināt tīras enerģijas un elektrifikācijas izvēršanu ar pabeigtiem starpsavienojumiem un tīkliem, kā arī tīru ražošanu un 3) nodrošināt labi funkcionējošus gāzes tirgus.

2.1. Enerģijas rēķinu samazināšana

Elektroapgādes izmaksu samazināšana sākas ar to reformu pilnīgu īstenošanu, kuras ieviestas nesen pieņemtajā elektroenerģijas tirgus modelī⁵, kā arī ar energoefektivitātes veicināšanu. Elektroenerģijas pirkuma līgumu (EPL), tostarp pārrobežu EPL, un cenu starpības līgumu (*CfD*) straujais pieaugums ir būtisks, lai padarītu tīrās enerģijas ražošanu pievilcīgāku rūpnieciskajiem lietotājiem un enerģijas galīgos rēķinus mazāk atkarīgus no svārstīgām fosilo degvielu cenām īstermiņa tirgos.

Var darīt vairāk, lai atbalstītu EPL ieviešanu. **Komisija šodien kopā ar Eiropas Investīciju banku (EIB) uzsāk izmēģinājuma programmu korporatīvajiem elektroenerģijas pirkuma līgumiem (EPL)**, kuras indikatīvā summa ir 500 miljoni EUR. Saskaņā ar šo izmēģinājuma programmu EIB sniegs pretgarantijas daļai EPL, kurus noslēguši uzņēmumi (vēlams, MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumi), kā arī energoietilpīgas nozares, elektroenerģijas ražošanas ilgtermiņa iegādei. Saskaņā ar elektroenerģijas tirgus modeļa pieeju Komisija sadarbosies ar EIB, lai tehnoloģiski neitrālā veidā sekmētu EPL. **EIB arī nāks klajā ar “tīkla komponentu ražošanas paketi”** Eiropas piegāžu ķēdei, lai sniegtu pretgarantijas tīkla komponentu ražotājiem, ar indikatīvo summu vismaz 1,5 miljardu EUR apmērā. Šī pakete

---

⁴ COM (2025) 79 final.

⁵ Direktīva (ES) 2024/1711; Regula (ES) 2024/1747.

šiem uzņēmumiem nodrošinās nepieciešamo noteiktību, lai palielinātu ražošanu. EIB grupa turpinās stimulēt enerģētikas investīciju tempu, kā tā to nesen darīja *REPowerEU* ietvaros.

Komisija līdz 2025. gadam vienkāršos valsts atbalsta noteikumus, lai paātrinātu atjaunīgās enerģijas ieviešanu, izvērstu rūpniecisko dekarbonizāciju un nodrošinātu pietiekamu jaudu tīro tehnoloģiju ražošanai Eiropā⁶. Pilnībā atzīstot dalībvalstu tiesības lemt par energoresursu struktūru, Komisija novērtēs valsts atbalstu kodolpiegādes ķēdēm un tehnoloģijām saskaņā ar Līgumu un ievērojot tehnoloģisko neitralitāti. **Komisija sniegs norādījumus dalībvalstīm par to, kā izstrādāt cenu starpības līgumus**, t. sk. par to potenciālo kombināciju ar EPL, atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem. Līdztekus tam Komisija līdz 2026. gadam pieņems jaunus **noteikumus par pārrobežu nākotnes jaudas piešķiršanu**. Šie noteikumi vēl vairāk ļaus lielajiem rūpnieciskajiem patērētājiem nodrošināt elektroenerģijas ražošanu, kas tiem vajadzīga darbībai. Tas arī veicinās nākotnes līgumu tirgu attīstību un panāks drošāku ilgtermiņa elektroapgādi. Turklāt Komisija lūgs dalībvalstu viedokļus par tīras elastības instrumentu, kura pamatā ir EPL un rūpniecība, kas apņemas patērēt tīru elektroenerģiju, vienlaikus šo instrumentu izstrādājot tā, lai pietiekami ierobežotu konkurences izkropļojumu un subsidēšanas sacensību riskus vienotajā tirgū, kā prasīts valsts atbalsta noteikumos.

Rūpnieciskiem patērētājiem ir liels potenciāls pielāgot pieprasījumu lētas, tīras enerģijas piedāvājumam, patērējot vairāk, ja cenas ir zemas, un mazāk, ja tās ir augstas. Nodrošinot produktus, kas pielāgoti dažādu rūpniecisko un citu patērētāju vajadzībām, nozares varētu uz brīvprātības pamata gūt tūlītējus ietaupījumus no enerģijas rēķiniem. Komisija līdz 2025. gada 4. ceturksnim izstrādās **norādījumus dalībvalstīm un mazumtirgotājiem par to, kā veicināt atlīdzību par elastību mazumtirdzniecības līgumos**.

Vispirms dalībvalstīm būtu steidzami jāpabeidz sarunas par Enerģijas nodokļu direktīvu⁷, lai nodokļu sistēmu padarītu labvēlīgāku elektrifikācijai, nevis stimulētu fosilo degvielu izmantošanu. Lai sniegtu īstermiņa atvieglojumus rūpniecībai, jo īpaši energoietilpīgai rūpniecībai, kas investē dekarbonizācijā, dalībvalstīm būtu arī jāpazemina nodokļu likmes elektroenerģijai un jāatceļ nodevas, ar kurām finansē ar enerģētiku nesaistītu politiku. Enerģijas nodokļu direktīva ļauj līdz nullei samazināt elektroenerģijas nodokļus energoietilpīgām nozarēm. Šajā ziņā **Komisija nāks klajā ar ieteikumu par to, kā rentablā veidā efektīvi samazināt nodokļu likmes**. Attiecībā uz tīkla maksām Komisija nāks klajā ar **ieteikumu un norādījumiem par tīkla maksu tarifu metodiku saskaņotu izstrādi** un, ņemot vērā to efektivitāti, ierosinās jaunus tiesību aktus.

Efektīva tīkla sistēma nodrošina enerģijas plūsmu no tās ražošanas vietas uz vietu, kur tā ir vajadzīga, nodrošinot, ka ikviens gūst labumu no enerģijas par vislabākajām izmaksām. Komisija nāks klajā ar **Eiropas elektrotīklu paketi**, lai cita starpā vienkāršotu Eiropas enerģētikas tīklus, nodrošinātu projektu, jo īpaši attiecībā uz starpsavienojumiem, pārrobežu integrētu plānošanu un īstenošanu, racionalizētu atļauju piešķiršanu, uzlabotu sadales tīklu plānošanu, veicinātu digitalizāciju un inovāciju, kā arī palielinātu ražošanas piegādes vajadzību pamanāmību un prioritāšu noteikšanu, pamatojoties arī uz Rīcības plānā attiecībā uz tīkliem paredzētajām darbībām.

⁶ Plašāku informāciju sk. 4.3. iedaļā.

⁷ COM (2021) 563 final.

Tā kā paredzams, ka nākamajos gados dabasgāze joprojām būs galvenais elektroenerģijas cenu noteicējs ES, Komisija ir gatava atbalstīt dalībvalstis valsts atbalsta pasākumu izstrādē. Tas ļautu dalībvalstīm novērst galējus cenu kāpumus un ārkārtēju cenu vidi un novērst to, ka augstas gāzes cenas atspoguļojas elektroenerģijas cenās, pamatojoties uz pierādītiem modeļiem ārkārtas situācijās.

2.2. Tīras enerģijas un ražošanas izvēršanas paātrināšana

Energoietilpīgām nozarēm ir vajadzīga tīras un cenas ziņā pieņemamas enerģijas stabila un droša piegāde. **Ir būtiski samazināt atļauju piešķiršanas laiku tīkla, enerģijas uzkrāšanas un atjaunīgo energoresursu projektu ieviešanai.** Tomēr līdz šim tikai septiņas dalībvalstis ir paziņojušas par jaunajā Atjaunojamo energoresursu direktīvā iekļauto racionalizēto atļauju piešķiršanas noteikumu pilnīgu transponēšanu. Ietekme uz ieviešanu šajās valstīs ir bijusi skaidra un pozitīva. Visām dalībvalstīm vajadzētu pēc iespējas labāk izmantot šo iespēju, jo tā sistēmā radīs vairāk lētas elektroenerģijas. Komisija, uzskatot to par tūlītēju mērķuzdevumu, atbalstīs dalībvalstis spēkā esošo enerģētikas atļauju piešķiršanas tiesību aktu transponēšanā un īstenošanā. Tā dalīsies ar paraugpraksi un ieteikumiem un uzsāks īstenošanas dialogu attiecībā uz atļauju piešķiršanu enerģētikas jomā.

Ilgstošas atļauju piešķiršanas procedūras ir arī būtiska problēma energoietilpīgām nozarēm, kas vēlas elektrificēties. Tāpēc Komisija gaidāmajā **Rūpniecības dekarbonizācijas paātrināšanas aktā ierosinās konkrētus pasākumus, kuru mērķis ir novērst nepilnības atļauju piešķiršanā, kas saistītas ar rūpniecisko piekļuvi enerģijai un rūpniecības dekarbonizāciju,** vienlaikus saglabājot vides aizsardzības pasākumus un aizsargājot cilvēku veselību. Šo pasākumu pamatā būs pieredze, kas gūta saistībā ar Ārkārtas regulu par atļauju piešķiršanu⁸, Atjaunojamo energoresursu direktīvu⁹, *TEN-E* regulu¹⁰, Kritiski svarīgo izejvielu aktu¹¹ un Neto nulles emisiju industrijas aktu (NNEIA)¹². Dažās iepriekš noteiktās paātrinātas apguves jomās un sevišķi svarīgu sabiedrības interešu gadījumos to var atvieglot ar tādiem pasākumiem kā klusējot izteikta piekrišana konkrētiem administratīviem lēmumiem atļauju piešķiršanas procesā, ja šis princips pastāv valsts tiesību sistēmā, un attīstītājiem paredzētas vienas pieturas aģentūras.

Digitalizācijai ir svarīga nozīme atļauju piešķiršanas procesā. Tā var paātrināt procedūras un nodrošināt lielāku termiņu prognozējamību. Komisija vēl vairāk stimulēs datu telpu, ES nodrošinātu kosmosā balstītu datu un pakalpojumu un MI izmantošanu, lai nodrošinātu, ka valstu iestādēm, kuras veicina lēmumu pieņemšanu, ir viegli pieejamas dažādas datu kopas, tostarp ģeoloģiskās, telpiskās, dabisko ekosistēmu kartēšanas vai emisiju dati.

2.3. Labi funkcionējošu gāzes tirgu nodrošināšana

---

⁸ Padomes Regula (ES) 2022/2577.

⁹ Direktīva (ES) 2023/2413.

¹⁰ Regula (ES) 2022/869.

¹¹ Regula (ES) 2024/1252.

¹² Regula (ES) 2024/1735.

Importētās dabasgāzes cena tieši ietekmē gan ES gāzes, gan elektroenerģijas cenas. Lai mazinātu cenu svārstīgumu un spekulācijas, tirgiem ir jādarbojas pareizi. Lai novērstu tirgus manipulācijas un novērstu visas iespējamās nepilnības, kas saistītas ar pārredzamības trūkumu, informācijas asimetriju un tirgus koncentrācijas risku, ir vajadzīga pilnīga regulatīvā uzraudzība un cieša sadarbība starp enerģētikas un finanšu regulatoriem.

Šā mēneša sākumā Komisija izveidoja **Gāzes tirgus darba grupu, kuras uzdevums ir visaptveroši pārbaudīt ES dabasgāzes tirgus** un vajadzības gadījumā veikt pasākumus, lai nodrošinātu to optimālu tirgus darbību un novērstu komercpraksi, kas kropļo tirgū balstītu cenu noteikšanu, ņemot vērā enerģētikas krīzes laikā gūto pieredzi. Komisija sāks plašu apspriešanos ar ieinteresētajām personām, lai novērtētu, vai ir vajadzīgas turpmākas izmaiņas tiesību aktos, lai nodrošinātu pilnīgu un netraucētu regulatīvo uzraudzību, saskaņotu un stiprinātu enerģētikas un finanšu tirgus noteikumus (FITD/*REMIT*¹³) un samazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem, kas tirgojas enerģijas finanšu tirgos (vienota ziņošana). Tā aptvers dažādus regulatīvās struktūras aspektus¹⁴, enerģētikas un finanšu regulatoru kopīgo uzraudzības pieeju un kopīgas saskaņotas datubāzes izveidi ar visiem attiecīgajiem tirgus datiem, visiem regulatoriem nodrošinot pilnīgu piekļuvi. Tā sniegs ziņojumu līdz 2025. gada 4. ceturksnim.

Turklāt labāka koordinācija starp dalībvalstīm un elastīgākas piepildījuma trajektorijas ar Komisijas atbalstu var palīdzēt samazināt sistēmas stresu un novērst tirgus izkropļojumus, kas saistīti ar **gāzes krātuvju piepildīšanu**, atbalstot piepildīšanu uz labākiem iepirkuma nosacījumiem un piegādes drošību.

Pamatdarbības – piekļuve enerģijai un infrastruktūrai par pieņemamu cenu	Laika grafiks
Cenas ziņā pieejamas enerģijas rīcības plāns	2025. g. 1. cet.
EIB izmēģinājuma projekts, kas piedāvā finanšu garantijas EPL pircējiem, īpašu uzmanību pievēršot MVU un energoietilpīgai rūpniecībai	2025. g. 2. cet.
Tiesību akta priekšlikums par Gāzes uzglabāšanas regulas pagarināšanu	2025. g. 1. cet.
Tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējums	2025. g. 2. cet.
Ieteikums par tīkla maksām	2025. g. 2. cet.
Rūpniecības dekarbonizācijas paātrināšanas akts <ul style="list-style-type: none"> Atļauju piešķiršanas paātrināšana rūpnieciskai piekļuvei enerģijai un rūpniecības dekarbonizācijai 	2025. g. 4. cet.
Ieteikums par enerģijas nodokļiem	2025. g. 4. cet.
Norādījumi par CSL izstrādi, tostarp par CSL un EPL apvienošanu	2025. g. 4. cet.

¹³ Regula (ES) 2011/1227; Direktīva (ES) 2014/65.

¹⁴ Tostarp parametri, kas reglamentē tā sauktā palīgdarbības atbrīvojuma piemērošanu, noteikumi par bloķēšanas sistēmām un pozīciju limitiem, prasības, kas piemērojamas tirdzniecības vietām un tirgus dalībniekiem, kā arī konkrēti tūlītēju darījumu tirgu darbības aspekti (piemēram, finanšu noteikumu kopuma prasībām līdzīgu prasību piemērošana skaidras naudas enerģijas biržām).

Norādījumi par to, kā veicināt atbildību par elastību mazumtirdzniecības līgumos	2025. g. 4. cet.
Eiropas elektrotīklu pakete	2026. g. 1. cet.
<i>KPI</i> – ekonomikas mēroga elektrifikācijas rādītāja palielināšana no 21,3 % pašlaik līdz 32 % 2030. gadā ¹⁵ <i>KPI</i> – līdz 2030. gadam ik gadu uzstādīt 100 GW atjaunīgās elektroenerģijas jaudas ¹⁶ .	

3. Pirmtirgi: tīra piedāvājuma un pieprasījuma veicināšana

Lai izveidotu ekonomisko pamatojumu dekarbonizētiem produktiem, ir vajadzīgi arī konkrēti pasākumi pieprasījuma pusē. Uzņēmumi veiks nepieciešamās investīcijas tikai tad, ja tie būs pārliecināti, ka to produktiem ir tirgus.

Tīras rūpniecības kurss radīs apstākļus, lai šis pieprasījums rastos. Eiropas tīro tehnoloģiju un produktu pirmtirgu izveide labāk pozicionēs ES kā pasaules līderi pārejā uz tīru enerģiju. Tas arī palielina savu konkurētspēju galvenajās tīrajās nozarēs, piedāvājot garantijas tīru produktu ilgtspējīgai ražošanai un nodarbinātībai. Pirmtirgi veicina apjomradītus ietaupījumus, samazina izmaksas un padara ilgtspējīgas alternatīvas pieejamākas gan patērētājiem, gan uzņēmumiem. Šis pieaugošais pieprasījums stimulē nozares paātrināt pāreju uz tīrākām un aprītīgākām ražošanas metodēm, pastiprinot gan vidiskos, gan ekonomiskos ieguvumus.

Jaunie pasākumi papildina ES ilgtermiņa mērķa – izveidot uztvertā oglekļa tirgu – izvēšanu. Rūpnieciskās oglekļa pārvaldības stratēģijas¹⁷ īstenošana veidos ekonomisko pamatojumu šiem pastāvīgajiem oglekļa piesaistījumiem, lai kompensētu atlikumu emisijas no grūti dekarbonizējamām nozarēm, t. sk. saistībā ar ETS direktīvas¹⁸ pārskatīšanu 2026. gadā. Tiks izstrādāti pasākumi, lai atzītu uztvertā oglekļa izmantošanu plašākā produktu klāstā un novērstu iegulto oglekļa emisiju dubultu uzskaiti, ja atkritumu sadedzināšana tiktu iekļauta ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (ETS). Turklāt Komisija atbalstīs mazu modulāru reaktoru (MMR) izstrādes un izvēšanas paātrināšanu.

3.1. Ar cenu nesaistīti kritēriji publiskajā iepirkumā un stimuli privātiem pirkumiem

Publiskā iepirkuma politika ir ietekmīgs instruments, ar ko palīdzēt pārvarēt šķēršļus ienākšanai tirgū un atbalstīt ilgtspējīgas un noturīgas industriālās ekosistēmas, darbvietas un vērtības radīšanu ES. Mērķorientēti pilnvarojumi un ar cenu nesaistīti kritēriji ilgtspējai, noturībai, kā arī ES satura prasībām saskaņā ar Savienības starptautiskajām juridiskajām saistībām var saskaņot valstu izdevumus ar plašāku ES dekarbonizācijas un konkurētspējas programmu, nodrošinot, ka publiskie izdevumi nāk par labu inovācijai, ilgtspējai, labklājībai un kvalitatīvu darbvietu radīšanai. Tas būtu arī skaidrs stimuls ražotājiem palielināt ilgtspējīgu un noturīgu ražošanu.

Rūpniecības dekarbonizācijas paātrināšanas akts ieviesīs noturības un ilgtspējas kritērijus, lai veicinātu tīras piegādes no Eiropas energoietilpīgām nozarēm. Šie kritēriji

¹⁵ Eurostat dati, kas izklāstīti SWD (2025) 11 final.

¹⁶ Eurostat:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_inf_epc_custom_15272393/default/table?lang=en.

¹⁷ COM (2024) 62 final. Tas liks dalībvalstīm atzīt oglekļa uztveršanas projektus par stratēģiskiem saistībā ar Neto nulles emisiju industrijas akta īstenošanu, bet naftas un gāzes uzņēmumiem – līdz 2030. gadam nodrošināt CO₂ uzglabāšanas jaudu 50 miljonu tonnu apmērā.

¹⁸ Direktīva (ES) 2023/959.

(piemēram, tīrs, noturīgs, aprītīgs, kibernetisks) stiprinās pieprasījumu pēc Eiropas Savienībā ražotiem tīriem produktiem, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar Neto nulles emisiju industrijas aktu tīro tehnoloģiju jomā, veicinot inovāciju, kā arī ES vides un sociālos standartus, un nodrošinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Tas varētu paplašināt ar cenu nesaistītu kritēriju piemērošanu ES budžetam, valstu atbalsta programmām, kā arī publiskajam un privātajam iepirkumam, kas dod labumu energoietilpīgām nozarēm¹⁹.

Papildus šim īstermiņa signālam Komisija 2026. gadā nāks klajā ar priekšlikumu pārskatīt publiskā iepirkuma regulējumu. Tas ļaus noteikt ilgtspējas, noturības un Eiropas priekšrokas kritērijus ES publiskajā iepirkumā stratēģiskām nozarēm. Pārskatīšanā tiks konsolidēta un precizēta mijiedarbība starp publiskā iepirkuma noteikumiem dažādos tiesību aktos, lai līgumslēdzējām iestādēm vienkāršotu piemērošanu. Visiem pārvaldes līmeņiem – no valsts līdz vietējam līmenim – vajadzētu būt iespējai tos izmantot. Šie kritēriji tiks paplašināti, lai stimulētu privāto iepirkumu, izmantojot tādus pasākumus kā uz aprites ciklu balstīti CO₂ emisiju standarti.

Privātajam iepirkumam ir potenciāls būtiski ietekmēt pieprasījumu. Tāpat kā citos pasaules reģionos un kā ieteikts Dragi ziņojumā, Komisija izvērtēs, kā iekļaut prasības un ar cenu nesaistītus kritērijus attiecīgos produktu tiesību aktos, piemēram, par mazoglekļa tēraudu, atjaunīgajiem energoresursiem vai ilgtspējīgu akumulatoru elementiem vieglajiem automobiļiem un korporatīvajiem autoparkiem, kā arī būvnormatīviem. Ir jābūt skaidrai saiknei starp dekarbonizācijas stimuliem un nozares aprītīguma centieniem. Rūpniecības ražojumu marķēšana, ko papildina pareizie stimuli, ir ietekmīgs instruments, ar ko paātrināt pāreju uz dekarbonizētu ražošanu un nodrošināt, ka ražotāji var saņemt “zaļo piemaksu” un gūt peļņu no savām dekarbonizācijas investīcijām. Sasaistot šo marķējumu ar publisko iepirkumu, ražotāji tiks mudināti to izmantot.

Ar Rūpniecības dekarbonizācijas paātrināšanas aktu tiks izstrādāts brīvprātīgs marķējums par rūpniecības ražojumu oglekļa emisiju intensitāti, vienlaikus izvairoties no dublēšanās, balstoties uz vienkāršu metodiku ar ETS datiem un pamatojoties uz OIM metodiku. Tam vajadzētu būt par pamatu turpmākai iesaistei starptautiskajā darbā pie oglekļa emisiju intensitātes mērīšanas. Tempa labad Komisija sāks ar tēraudu 2025. gadā. Tā pamatā būs pašreizējie nozares ziņojumi. Saskaņā ar Būvizstrādājumu regulu²⁰ tiks izveidots cementa marķējums, un drīzumā tiks iesniegts standartizācijas pieprasījums. Šāds marķējums ļaus rūpnieciskajiem ražotājiem atšķirt savas rūpnieciskās ražošanas oglekļa emisiju intensitāti un gūt labumu no mērķtiecīgiem stimuliem, piemēram, tīram tēraudam. Dalībvalstis tos varētu izmantot arī, lai izstrādātu nodokļu atvieglojumus un citas atbalsta shēmas saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

Paralēli Komisija turpinās strādāt pie **visaptverošu aprites cikla novērtējumu izstrādes,** attiecīgā gadījumā pamatojoties uz Rūpniecības dekarbonizācijas paātrināšanas aktā paredzēto brīvprātīgo marķējumu. Pateicoties spēkā esošajiem tiesību aktiem (piemēram, Produktu ilgtspējas ekodizaina regula²¹, Būvizstrādājumu regulai un nozaru tiesību aktiem par, piemēram, baterijām vai ēkām), arī patērētāji būs ieguvēji, redzot attiecīgo produktu oglekļa pēdu.

Lai stiprinātu šos dekarbonizācijas stimulus, ir arī jārisina jautājums par dažādu oglekļa uzskaites metodiku izplatīšanos ES un starptautiskā mērogā, kas rada neskaidrības ES uzņēmumiem, kuri virza tīrāku produktu izstrādi. Komisija strādās pie tā, lai **vienkāršotu un**

¹⁹ Sk. par Rūpniecības dekarbonizācijas banku.

²⁰ Regula (ES) 305/2011.

²¹ Regula (ES) 2024/1781.

saskaņotu oglekļa uzskaites metodikas un līdz 2025. gada 4. ceturksnim noteiktu prioritārās jomas un iespējamās vienkāršošanas, saskaņošanas un stingras verifikācijas veidus.

3.2. Veicināt atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža izmantošanu

Ūdeņradim ir centrāla loma ES energosistēmas dekarbonizācijā, jo īpaši grūti dekarbonizējamās nozarēs, kurās elektrifikācija vēl nav dzīvotspējīgs risinājums. Būtisks ir skaidrs tiesiskais regulējums. **Tāpēc Komisija 2025. gada 1. ceturksnī pieņems deleģēto aktu par mazoglekļa ūdeņradi**, lai precizētu noteikumus par mazoglekļa ūdeņraža ražošanu pragmatiski, nodrošinot noteiktību ieguldītājiem.

Lai mazinātu risku un paātrinātu ūdeņraža ražošanas ieviešanu ES, Komisija 2025. gada 3. ceturksnī izsludinās trešo uzaicinājumu Ūdeņraža bankas ietvaros ar budžetu līdz 1 miljardam EUR un mudinās dalībvalstis izmantot Komisijas nodrošināto platformu “izsoles kā pakalpojums”, piemēram, atvieglot neizlietoto ES līdzekļu izmantošanu.

Turklāt Ūdeņraža mehānisma darbības uzsākšana Eiropas Ūdeņraža bankas ietvaros 2025. gada 2. ceturksnī mobilizēs un savienos pircējus un piegādātājus, sasaistot dalībniekus ar finansēšanas un riska mazināšanas instrumentiem, lai atvieglotu pircēju pieprasījuma pēc ūdeņraža un no ūdeņraža iegūtām degvielām agregēšanu grūti dekarbonizējamās rūpniecības nozarēs un transporta nozarē, piemēram, jūrniecības un aviācijas nozarē.

Lai sagatavotu deleģētā akta par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām pārskatīšanu, Komisija sāk pētījumu, kura mērķis ir novērtēt ūdeņraža regulējuma efektivitāti un apzināt iespējamās šķēršļus atjaunīgā ūdeņraža izvēršanai. Komisija arī pastāvīgi atbalsta ieinteresētās personas sertifikācijas procesā, jo īpaši ar regulāri atjauninātiem tiešsaistes jautājumiem un atbildēm.

Pamatdarbības – pirmtirgi: tīra piedāvājuma un pieprasījuma veicināšana	Laika grafiks
Deleģētais akts par mazoglekļa ūdeņradi, kas mazoglekļa ūdeņraža ražotājiem nodrošina regulatīvo noteiktību	2025. g. 1. cet.
Rūpniecības dekarbonizācijas paātrināšanas akts <ul style="list-style-type: none"> Izveidot mazoglekļa produktu marķējumu Publiskajā un privātajā iepirkumā stratēģiskajās nozarēs piemērot ilgtspējas, noturības un minimālā ES satura prasības, lai nodrošinātu mazoglekļa produktu pirmtirgus 	2025. g. 4. cet.
Paziņojums un tiesību akta priekšlikums par korporatīvo autoparku zaļināšanu	2025./2026. g.
Publiskā iepirkuma direktīvu pārskatīšana, lai integrētu ar cenu nesaistītu kritēriju izmantošanu	2026. g. 4. cet.
<i>KPI – Panākt, ka ES tirgū 40 % no tīro tehnoloģiju produktu galvenajiem komponentiem tiek ražoti iekšzēmē²².</i>	

²² Regula (ES) 2024/1735, 42. pants.

KPI — Samazināt tīras rūpniecības kursa produktu ārējo neaizsargātību, ko mēra ar ārējās neaizsargātības indeksu, no pašreizējā rādītāja 0,19. (*EXVI*)²³.

4. Publiskā un privātā sektora investīcijas

Mūsu ekonomikas pārejai uz tīru enerģiju būs vajadzīgas lielas investīcijas. Salīdzinājumā ar iepriekšējo desmitgadi ES ikgadējās investīcijas enerģētikā, rūpnieciskajā inovācijā un izvērsnā un transporta sistēmā ir jāpalielina par aptuveni 480 miljardiem EUR²⁴. Būtiska nozīme ir privātā kapitāla mobilizēšanai un piesaistīšanai. Tam ir vajadzīga ilgtermiņa regulatīvā stabilitāte, publiskie stimuli dekarbonizācijai un efektīva politikas koordinācija.

Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar ES budžetu, kurš veicina ar klimatu saistītus pasākumus, ar kuriem atbalsta Eiropas zaļo kursu šajā finansēšanas periodā, arī nākamā daudzgadu finanšu shēma (DFS) būs svarīgs veicinošais faktors pārejai uz tīru enerģiju. Plānotais **Konkurētspējas fonds** nākamajā DFS sniegs spēcīgu atbalstu inovatīvai rūpniecībai, lai veiktu ilgtspējīgas investīcijas, un nodrošinās vienkāršotu piekļuvi ES finansējumam ar vienas pieturas aģentūras starpniecību. Tas koncentrēsies uz projektiem ar Eiropas pievienoto vērtību, piemēram, tīrām tehnoloģijām, vienlaikus atbalstot arī rūpniecības dekarbonizāciju. ES finansējums nodrošinās ievērojamas papildu investīcijas infrastruktūrā un savienojamībā, kas vajadzīgas enerģētikas savienības izveides pabeigšanai. Komisija pieņems stratēģiju par **uzkrājumu un investīciju savienību**, lai varētu mobilizēt kapitālu privātām investīcijām. Tas Eiropu pozicionēs kā vadošo galamērķi investīcijām rūpniecības dekarbonizācijā un tīrās tehnoloģijās.

Tagad ES rūpniecībai ir vajadzīga tūlītēja piekļuve kapitālam. **Lai sniegtu īstermiņa palīdzību, tīras rūpniecības kurss piesaistīs vairāk nekā 100 miljardus EUR, lai uzlabotu ekonomisko pamatojumu Eiropas Savienībā veiktai tīrai ražošanai, tostarp papildu 1 miljardu EUR garantijās saskaņā ar pašreizējo DFS.**

Komisija rīkosies, lai 1) stiprinātu ES līmeņa finansējumu, 2) piesaistītu privātās investīcijas un 3) uzlabotu valsts atbalsta efektivitāti tīras rūpniecības kursa mērķu sasniegšanā, kā arī citu valsts atbalsta shēmu efektivitāti.

4.1. ES līmeņa finansējuma stiprināšana

Ir pierādījies, ka Inovāciju fonds ir uzticams instruments ES rūpniecības nozarēm rūpniecības dekarbonizācijas un tīro tehnoloģiju ražošanas projektu finansēšanai. Lai palielinātu tā ietekmi, būtu jādara pieejamas papildu finansēšanas iespējas, lai palielinātu atbalstu Inovāciju fonda atlasītajiem projektiem, kas saņēmuši suverenitātes zīmogu saskaņā ar *STEP* regulu²⁵. Komisija pētīs veidus, kā to veicināt, tostarp uzlabojot sinerģiju starp esošajiem finansēšanas instrumentiem, lai maksimāli izmantotu Inovāciju fonda *STEP* zīmoga

²³Par Eiropas Komisijas ārējās neaizsargātības indeksu (*EXVI*) tiks ziņots gada ziņojumā par vienotā tirgus konkurētspēju. Tas ir instruments, ar ko novērtē ES neaizsargātību pret ārējiem ekonomikas satricinājumiem. Izmantojot detalizētus tirdzniecības datus, *EXVI* izvērtē atkarību, konkurences pozīcijas un ekonomisko risku, lai atbalstītu uz informāciju balstītus politikas lēmumus un veicinātu rūpniecības noturību. *EXVI* seko līdzi progresam virzībā uz ES tīras rūpniecības kursa mērķiem, kuru nolūks ir samazināt neaizsargātību galvenajās nozarēs. 0 = zema neaizsargātība, 1 = augsta neaizsargātība.

²⁴SWD (2023) 68 final – no 2021. līdz 2030. gadam.

²⁵Regula (ES) 2024/795.

projektu finansējumu visos ES reģionos. Līdztekus Komisija centīsies vēl vairāk saskaņot Inovāciju fonda finansēšanas kritērijus ar valsts finansējumu, kas paātrinās valsts atbalsta apstiprināšanu dalībvalstīm, kuras vēlas atbalstīt projektus ar *STEP* zīmogu. Tas precizēs procesu un stimulēs dalībvalstis piešķirt vairāk valsts resursu.

Turklāt Komisija ierosinās izveidot Rūpniecības dekarbonizācijas banku ar mērķi panākt finansējumu 100 miljardu EUR apmērā, kam pamatā ir Inovācijas fonda līdzekļi, papildu ieņēmumi, kas izriet no ETS daļām, kā arī *InvestEU* pārskatīšanas. Lai nodrošinātu, ka Savienība investē inovācijās un tehnoloģijās, kas veidos mūsu ekonomiku un virzīs mūsu pārkārtošanos, banka tiks iekļauta jaunā Konkurētspējas fonda pārvaldībā. Pirms 2026. gadā tiks pārskatīta ETS direktīva, Komisija **2025. gadā sāks izmēģinājuma projektu, kas ietvers izsoli par 1 miljardu EUR, ar mērķi dekarbonizēt svarīgus rūpnieciskos procesus dažādās nozarēs**, rūpniecības dekarbonizācijas un elektrifikācijas atbalstam, izmantojot pieejamo resursu kombināciju no Inovāciju fonda un izsolēm kā pakalpojuma.

Rūpniecības dekarbonizācijas banka maksimāli palielinās emisiju samazinājumu. Šim nolūkam rezervētās ETS kvotas tā izmantos kā daļu no ES ETS struktūras, lai atbalstītu projektus ar oglekļa emisiju samazināšanu kā rādītāju, kas nodrošina tehnoloģiski neitrālu atbalstu visās rūpniecības nozarēs, tajā skaitā izmantojot oglekļa cenu starpības līgumus. Banka tiks veidota tā, lai nodrošinātu atlasītu konkursa kārtībā un taisnīgu atbalsta sadalījumu starp dalībvalstīm. Tā papildinās ETS cenu signālu un palīdzēs novērst finansējuma deficītu gan kapitāla, gan darbības izdevumos.

Komisija plāno 2025. gadā piešķirt 6 miljardus EUR no Inovāciju fonda, tostarp tīrajām tehnoloģijām, akumulatoru ražošanai, Ūdeņraža bankai un rūpniecības dekarbonizācijai. Komisija arī aicina dalībvalstis vairāk izmantot dotācijas un izsoles kā pakalpojumu kā pārbaudītu veidu, kā apvienot ES un valstu resursus saskaņotā un ar valsts atbalstu saderīgā konkursā. Vācija, Austrija, Lietuva un Spānija šajā sakarā ir priekšgalā, piesaistot papildu finansējumu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu (*RFNBO*) ūdeņraža projektiem.

Vispārīgāk runājot, Komisija aizsargās ES stratēģiskās intereses, arvien vairāk koncentrējot attiecīgos uzaicinājumus uz rūpniecības dekarbonizācijas vajadzībām, konkursa uzaicinājumos vairāk izmantojot noturības kritērijus vai ierobežojot trešo valstu dalību sensitīvos pētniecības projektos.

Pētniecība un inovācija ir svarīgs faktors, kas veicina nākamās paaudzes tīras tehnoloģijas, tīru enerģiju un dekarbonizētu ražošanu ES. Komisija 2026. un 2027. gada darba programmas ietvaros izsludinās pamatprogrammas **“Apvārsnis Eiropa” uzaicinājumu** iesniegt priekšlikumus aptuveni 600 miljonu EUR apmērā, lai atbalstītu īstenošanai piemērotus projektus. Tā mērķis būs veicināt sinerģiju starp pētniecības un inovācijas pamatprogrammu un Inovāciju fondu, izveidojot projektu plūsmu no pētniecības un inovācijas līdz ieviešanai. Turklāt, lai atbalstītu kodolsintēzi kā inovatīvu, dekarbonizētu enerģijas avotu nākotnei, tiks ierosināta kodolsintēzes stratēģija, ieskaitot publiskā un privātā sektora partnerību (PPP) izveidi, lai paātrinātu komercializāciju.

4.2. Privāto investīciju piesaistīšana

InvestEU pašlaik ir galvenais ES līmeņa instruments privātā finansējuma piesaistīšanai. Sadarbībā ar EIB grupu, starptautiskām finanšu iestādēm un valsts atbilstību veicinošām bankām tas ir piesaistījis vairāk nekā 280 miljardus EUR papildu finansējuma ES ekonomikā.

Komisija ierosina grozījumu *InvestEU* regulā, lai palielinātu *InvestEU* riska uzņemšanas spēju. Šis priekšlikums vienkāršos un nodrošinās Eiropas Stratēģisko investīciju fonda pārpalikumu atkārtotu izmantošanu, kā arī atmaksājumus no iepriekšējiem finanšu instrumentiem, un atvieglos pašu kapitāla atbalstu. Šis priekšlikums līdz pašreizējās DFS beigām **piesaistīs** papildu finansējumu un investīcijas aptuveni **50 miljardu EUR** apmērā galvenajās ES politikas prioritātēs, piemēram, rūpniecisko procesu modernizācijā, tīro tehnoloģiju ražošanā un ieviešanā, energoinfrastruktūras projektu finansēšanā, tīras mobilitātes risinājumos vai atkritumu samazināšanā un reciklēšanā. EIB grupa izmantos arī esošos garantijas instrumentus *InvestEU* ietvaros, daļēji saistībā ar garantiju mehānismu tīro tehnoloģiju jomā. Lai vēl vairāk palielinātu finansējumu jomās, uz kurām attiecas tīras rūpniecības kurss, ieinteresētās dalībvalstis tiek mudinātas ātri pārvietot savus resursus uz *InvestEU* dalībvalsts nodalījumu.

Komisija arī sadarbosies ar EIB grupu pie jaunām iniciatīvām, kas paredzētas nozarēm, uz kurām īpaši vērsts tīras rūpniecības kurss, un kuras attiecīgā gadījumā jāatbalsta no *InvestEU*. EIB grupa ir viena no lielākajām klimata finansējuma nodrošinātājām, un tai var būt ievērojama loma papildu privātā finansējuma nodrošināšanā. Kā paziņots Konkurences kompasā, Komisija sadarbosies ar EIB grupu un privātajiem investoriem, lai ieviestu *TechEU* investīciju programmu, kas palīdzētu novērst finansējuma trūkumu nolūkā atbalstīt revolucionāru inovāciju, stiprināt Eiropas rūpnieciskās spējas un augošus uzņēmumus, kuri iegulda tādās inovatīvās tehnoloģijās kā mākslīgais intelekts, tīras tehnoloģijas, kritiski svarīgas izejvielas, enerģijas uzkrāšana, kvantu datošana, pusvadītāji, dzīvības zinātnes un neirotehnoloģijas. EIB turpinās izstrādāt jaunas pieejas, lai atbalstītu Eiropas uzņēmumus, kas iegulda pārejā uz tīru enerģiju. Piemēri var būt stimulu mehānismi dekarbonizācijas sasniegumiem.

4.3. Tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējums un cits atbalsts un veicināšana

Valsts līmeņa atbalstam, t. sk. valsts atbalstam un nodokļu atvieglojumiem, ir izšķiroša nozīme dekarbonizācijas un apritīguma centienos, jo tas nodrošina finansiālu atbalstu un samazina šķēršļus investīcijām. Šie pasākumi ne tikai stiprina ilgtspējīgu projektu ekonomisko dzīvotspēju, bet arī veicina privātā sektora līdzdalību.

Jaunais tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējums nodrošinās nepieciešamu un samērīgu valsts atbalstu, kas piesaista privātās investīcijas. Tas tiks darīts, nodrošinot dalībvalstīm ilgāku – 5 gadu – plānošanas periodu un uzņēmumiem lielāku investīciju paredzamību projektiem, kuri veicina tīras rūpniecības kursa mērķu sasniegšanu. Jaunais regulējums sniegs būtisku ieguldījumu valsts atbalsta noteikumu vienkāršošanā, lai veicinātu tīras rūpniecības kursa mērķu sasniegšanu, vienlaikus saglabājot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un Eiropas kohēziju.

Vienkāršoti un elastīgi noteikumi ļaus ātri apstiprināt valsts atbalsta pasākumus dekarbonizācijai, jo īpaši gadījumos, kad tie ir izgājuši Eiropas atlases procesu, un tīro tehnoloģiju projektiem, vienlaikus izvairoties no nepamatotiem konkurences izkropļojumiem vienotajā tirgū. Ar regulējumu tiks ieviesti standartizēti varianti dalībvalstīm, kā tās var viegli pierādīt saderību, kā arī plašāk tiks izmantotas vienkāršotas metodes atbalsta summu noteikšanai, nevis sarežģīti individuāli novērtējumi, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar krīzes un pārkārtošanās pagaidu regulējumu. Tas arī ļaus izveidot atsevišķas atbalsta shēmas

konkrētām tehnoloģijām, piemēram, vēja un saules tehnoloģijām, un vēl vairāk atvieglot atbalstu nefosilo energoavotu izmantošanas elastības pasākumiem un jaudas mehānismiem, kas paātrina energosistēmas dekarbonizāciju. Atjauninot noteikumus par investīcijām konkrētās stratēģiskās neto nulles emisiju aprīkojuma izgatavošanas jaudā, tiks atļauts arī atbalsts tīro tehnoloģiju produktu, piemēram, akumulatoru un atjaunīgo energoresursu tehnoloģiju, papildu ražošanai.

Ir būtiski vienkāršot spēkā esošos valsts atbalsta noteikumus. Gaidāmā **Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas pārskatīšana** ievērojami samazinās birokrātisko slogu gan uzņēmumiem, gan dalībvalstīm un veicinās nepieciešamo atbalstu rūpniecībai, vienlaikus saglabājot vienotā tirgus integritāti. Līdztekus **Komisija izvērtē paziņojumu par garantijām**, lai novērtētu, vai tas joprojām ir pietiekami skaidrs un paredzams regulējums valsts garantiju piešķiršanai. Valsts garantijas var būt efektīvs atbalsta instruments, kas piesaista privāto finansējumu, vienlaikus radot mazāku slogu publiskajiem resursiem nekā atbalsts tiešo dotāciju veidā. **Komisija arī cieši sadarbosies ar dalībvalstīm, lai paātrinātu jaunu IPCEI izstrādi**, stiprinātu rūpniecības dekarbonizācijas atbalsta instrumenta un tīro tehnoloģiju ražošanas efektivitāti ES. Tas piedāvās jaunu atbalsta centru, lai paātrinātu IPCEI projektu īstenošanu. Komisija arī sadarbosies ar EIB, lai izveidotu **vienas pieturas aģentūru** dotāciju pieteikumu un finanšu strukturēšanas konsultāciju sniegšanai.

Papildus valsts atbalsta noteikumiem Komisija ir arī gatava sniegt uzņēmumiem neformālus norādījumus par **sadarbības projektu, kas veicina ES prioritāšu sasniegšanu, saderību** ar pretmonopola noteikumiem, jo īpaši tiem, kas saistīti ar inovāciju, dekarbonizāciju un ekonomisko drošību ES. Turklāt tiks pārskatītas apvienošanās novērtēšanas pamatnostādnes, lai nodrošinātu, ka konkurences analizē tiek labāk integrēta apvienošanās ietekme uz ilgtspējīgu produktu pieejamību cenas ziņā un tīru inovāciju vai uz tādas efektivitātes radīšanu, kas sniedz ilgtspējīgus ieguvumus, kā arī uz inovāciju, noturību un konkurentu investīciju intensitāti konkrētās stratēģiskās nozarēs.

Visbeidzot, nodokļu politika ir svarīgs stimuls, lai sasniegtu tīras rūpniecības kursa mērķus. Tai nevajadzētu dot fosilajām degvielām priekšrocības salīdzinājumā ar tīru enerģiju. **Komisija ieteiks dalībvalstīm panākt, ka to uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas atbalsta tīru uzņēmējdarbību.** Pasākumi varētu ietvert **īsākus** tīro tehnoloģiju aktīvu **amortizācijas periodus**, ļaujot uzņēmumiem ātri norakstīt izmaksas un gūt labumu no nodokļu atvieglojumiem, kas kompensē lielās sākotnējās investīcijas, un **nodokļu kredītu** izmantošanu uzņēmumiem stratēģiskās nozarēs pārejai uz tīru enerģiju, lai padarītu finansiāli pievilcīgāku ieguldīšanu dekarbonizācijas praksē. Ciktāl šādi pasākumi ietver valsts atbalstu, jaunajā valsts atbalsta regulējumā šie instrumenti tiks integrēti saderības noteikumos. Šie ar nodokļiem saistītie pasākumi tiks apvienoti ar turpmākiem **pasākumiem fosilo degvielu subsīdiju samazināšanai un pakāpeniskai izbeigšanai**, piemēram, 2025. gada Eiropas pusgada kontekstā. Lai veicinātu izaugsmi un investīcijas jaunos inovatīvos uzņēmumos, Komisija ierosinās 28. režīmu, kas vienkāršos piemērojamos noteikumus.

Pamatdarbības – publiskās un privātās investīcijas	Laika grafiks
Palielināt <i>InvestEU</i> riska uzņemšanās spēju	2025. g. 1. cet.

IPCEI izstrādes atbalsta centrs	2025. g.
Tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējums	2025. g. 2. cet.
Ieteikums dalībvalstīm pieņemt nodokļu stimulus, lai atbalstītu tīras rūpniecības kursu	2025. g. 2. cet.
Galvenais uzaicinājums pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” ietvaros	2025. g. 4. cet.
Izmēģinājuma izsole Inovāciju fonda ietvaros	2025. g.
Rūpniecības dekarbonizācijas banka	2026. g. 2. cet.
TechEU investīciju programma augošiem uzņēmumiem kopā ar EIB grupu un privāto sektoru	2026. g.
KPI – palielināt kopējo investīciju apjomu rūpniecības pārkārtošanas atbalstam no 52,7 miljardiem EUR ²⁶	

5. Aprites ekonomikas veicināšana: droša piekļuve materiāliem un resursiem

Eiropai vajadzētu būt stratēģiskākai attiecībā uz izejvielu un otrreizējo materiālu iepirkumu, lai krasi samazinātu mūsu risku saistībā ar neuzticamiem piegādātājiem un novērstu piegādes traucējumus. Vairāk nekā iepriekš aprītīgumam vajadzētu būt inovācijas virzītājspēkam.

Izvirzot aprītīgumu mūsu dekarbonizācijas stratēģijas centrā, ES ne tikai uzlabo būtisku materiālu pieņemamību cenas ziņā un pieejamību, bet arī samazina mūsu atkarību, jo materiāli tiek atkalizmantoti, pārražoti, reciklēti un ilgāk saglabāti ekonomikā. Tiek prognozēts, ka Eiropas pārražošanas tirgus aprites potenciāla vērtība, kas pašreiz ir 31 miljards EUR, līdz 2030. gadam pieaugs līdz 100 miljardiem EUR, radot 500 000 jaunu darbvieta. Tas padarīs Eiropas rūpniecisko ražošanu ilgtspējīgāku, paātrinās dekarbonizāciju un uzlabos resursu drošību.

5.1. Kritiski svarīgo izejvielu akta ātra īstenošana

Lai nodrošinātu piekļuvi kritiski svarīgām izejvielām, kas ir būtiskas mūsu divējādās pārkārtošanās procesam un no kurām ES ir lielā mērā atkarīga no ierobežota skaita trešo valstu piegādātāju, Komisija **par prioritāti noteiks Kritiski svarīgo izejvielu akta īstenošanu**. Tas ietvers pirmā stratēģisko projektu saraksta atzīšanu 2025. gada martā, lai nodrošinātu piegāžu diversifikāciju visā vērtības ķēdē, kā arī atvieglotu piekļuvi publiskajam un privātajam finansiālajam atbalstam šiem projektiem.

Pamatojoties uz savu pieredzi ar *AggregateEU*, Komisija izveidos platformu pieprasījuma agregēšanai un stratēģisko izejvielu piemeklēšanas mehānismu. Pēc tam, papildinot Kritiski svarīgo izejvielu aktu un saskaņā ar Dragi ziņojuma ieteikumiem, Komisija izveidos īpašu **ES Kritiski svarīgo izejvielu centru**, lai ieinteresēto uzņēmumu vārdā un sadarbībā ar

²⁶ https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-fund/investeu-indicators_en#key-indicators-selection.

dalībvalstīm kopīgi iepirktu izejvielas. Citi uzdevumi varētu būt saistīti ar stratēģisko krājumu koordinēšanu, piegādes ķēžu uzraudzību, finanšu produktu izstrādi ieguldīšanai augšupējā piegādē ES un trešās valstīs.

5.2. Aprites ekonomika

ES rūpniecība ir līdere apritīguma jomā. Taču šos centienus pašlaik kavē tas, ka trūkst apjoma un vienota tirgus atkritumiem, otrreizējām izejvielām, atkārtoti izmantojamiem materiāliem un pirmtirgiem. Lai novērstu šo plaisu, Komisija turpinās sadarboties ar ieinteresētajām personām, lai apzinātu darbības un pasākumus, kas ļautu veikt transformējošus pasākumus virzībā uz apritīgumu. ES ir arī jāgādā par to, ka produkti, kas satur vērtīgus un ierobežoti pieejamus materiālus, tiek efektīvi un pēc iespējas ilgāk (atkārtoti) izmantoti, pirms tie kļūvuši par atkritumiem, tajā skaitā pilnībā ieviešot ekodizaina prasības svarīgām produktu grupām.

Komisija 2026. gadā pieņems Aprites ekonomikas aktu, kas paātrinās pāreju uz aprites ekonomiku, pamatojoties uz mūsu vienoto tirgu. Akts nodrošinās aprites principam atbilstošu produktu, otrreizējo izejvielu un atkritumu brīvu apriti, veicinās kvalitatīvu reciklātu lielāku piedāvājumu un stimulēs pieprasījumu pēc otrreizējiem materiāliem un aprites principam atbilstošiem produktiem, vienlaikus samazinot ievadresursu izmaksas. Viens no aktā paredzētajiem pasākumiem ir spēkā esošo noteikumu par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem pārskatīšana, lai nodrošinātu, ka noteikumi ir vienkāršāki, piemēroti mērķim un ka var atgūt kritiski svarīgās izejvielas, ko šādi atkritumi satur. Tas saskaņos “atkritumu cikla beigu” kritērijus, lai atvieglotu pāreju no atkritumiem uz vērtīgām otrreizējām izejvielām, mērķtiecīgi vienkāršotu, digitalizētu un paplašinātu ražotāja atbildību un palielinātu pieprasījumu, izmantojot publiskā iepirkuma kritērijus. Tas nodrošinās stimulus, lai palielinātu metāllūžņu izmantošanu un nojaukšanas atļauju un pirmsnojaukšanas revīziju obligātu digitalizāciju. Lai atteiktos no fosilajiem materiāliem, ir svarīgi atļaut izmantot jaunus izejvielu avotus, piemēram, reciklētos un biobāzētus materiālus, lai plastmasā aizstātu, piemēram, neapstrādātus fosilos materiālus. Akta pasākumi papildinās un atvieglos **Produktu ilgtspējas ekodizaina regulas** ieviešanu. Darba plāns saskaņā ar šo regulu tiks pieņemts 2025. gada aprīlī.

Lai palielinātu apritīgumu un reciklēšanas kapacitāti ES, t. sk. sasniegtu 25 % reciklēšanas mērķrādītāju, kā noteikts Kritiski svarīgo izejvielu aktā, Komisija apsvērs papildu pasākumus, ar ko kritiski svarīgo izejvielu atkritumu reciklēšanu Savienībā padarīt pievilcīgāku par to eksportu. Komisija arī strādās pie pasākumiem, kas stimulētu novirzīšanu no poligoniem uz atkārtotu izmantošanu un reciklēšanu, izmantojot efektīvāku dalīto savākšanu. Tādējādi Komisija ņems vērā arī to, vai trešās valstis ir ieviesušas eksporta ierobežojumu pasākumus attiecībā uz kritiski svarīgām izejvielām. Tajā pašā laikā ES sadarbosies ar trešām valstīm, kuras vēlas attīstīt aprites ekonomikas partnerības šajā jomā. Varētu arī novērtēt un apsvērt eksporta maksas, kuras pēc tam varētu izmantot, lai finansētu investīcijas reciklēšanas jaudā.

Eiropas akumulatoru reciklēšanas nozare saskaras ar kritisku melnās masas trūkumu, kas tiek eksportēta uz trešām valstīm, neraugoties uz tās ekonomisko un vidisko nozīmi Eiropas

akumulatoru ekosistēmā. Ņemot vērā melnās masas bīstamās īpašības, **Komisija pieņems īpašus pasākumus attiecībā uz melno masu.**

Mums ne tikai jālikvidē regulatīvie šķēršļi, bet arī jāveicina ievērojams investīciju palielinājums, lai piegādātu otrreizējās izejvielas, kas vajadzīgas rūpnieciskajai ražošanai. Sadarbība starp dalībvalstīm un ieinteresētajiem ekonomikas dalībniekiem tiks veicināta, izmantojot **starpreģionālus apritīguma centrus**, lai veicinātu viedo specializāciju un apjomradītus ietaupījumus reciklēšanas jomā. Centri noteiks stratēģiskos projektus, pamatojoties uz dalībvalstu grupu un/vai rūpniecības dalībnieku priekšlikumiem, kas ļaus apvienot dažādas reģionālās plūsmas. Šī pieeja nodrošinās pietiekamu mērogu, ļaujot iekārtām sasniegt nepārtrauktai ekspluatācijai vajadzīgo apmēru. Tie par pamatu izmantos pieredzi, kas gūta stratēģiskajos projektos saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu, un piemēros līdzīgas pieejas tehniskajiem un bioloģiskajiem materiāliem, no kuriem ir atkarīgas mūsu rūpniecības nozares. Turklāt Komisija aktīvi palīdzēs dalībvalstīm izstrādāt potenciālu jaunu *IPCEI* attiecībā uz apritīgiem progresīviem materiāliem tīrām tehnoloģijām.

Turklāt Komisija sāks faktu noskaidrošanu, lai apkopotu tirgus dalībnieku viedokli par to, kā Eiropas uzņēmumi pašlaik iepērk un reciklē svarīgākās izejvielas, un novērtēs, vai ir vajadzīga ciešāka sadarbība starp rūpniecības dalībniekiem. To varētu atbalstīt, sniedzot neformālus norādījumus par to, kā sadarbība izejvielu reciklēšanas jomā var būt visefektīvākā saskaņā ar ES konkurences noteikumiem.

Turklāt Komisija pārskatīs **PVN direktīvā ietvertos noteikumus par lietotu preču režīmu**²⁷ kā daļu no zaļā PVN iniciatīvas, lai risinātu jautājumu par lietotos produktos iegulto PVN. Visbeidzot, lai nodrošinātu efektīvu pāreju uz aprites ekonomiku, darbs būs jāveic ciešā partnerībā ar visām ieinteresētajām personām. Šajā nolūkā Komisija sāks tīras rūpniecības dialogu par apritīgumu, lai atbalstītu Aprite ekonomikas akta sagatavošanu un noteiktu jomas, kurās vajadzīgi turpmāki pasākumi.

Mēslošanas līdzekļu piemērs ilustrē tīras rūpniecības kursa potenciālu dažādās nozarēs. Tas atspoguļo apritīguma programmu kā drošības programmu. Mēslošanas līdzekļu, tostarp mazoglekļa mēslošanas līdzekļu un mēslošanas līdzekļu no reciklētām barības vielām, iekšzemes ražošana samazina atkarību no mēslošanas līdzekļu importa un emisijām, veicina apritīgus uzņēmējdarbības modeļus un samazina ražošanas resursu cenas lauksaimniekiem.

Pamatdarbības – aprites ekonomikas veicināšana: droša piekļuve materiāliem un resursiem	Laika grafiks
Pirmais stratēģisko projektu saraksts saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu	2025. g. 1. cet.
Ekodizaina darba plāna pieņemšana	2025. g. 2. cet.
ES Kritiski svarīgo izejvielu centrs stratēģisko krājumu kopīgai iegādei un pārvaldībai	2026. g. 4. cet.

²⁷ Padomes Direktīva 2006/112/EK.

Aprites ekonomikas akts	2026. g. 4. cet.
Iniciatīva “Zaļais PVN”	2026. g. 4. cet.
Starpreģionāli apritīguma mezgli	2026. g. 4. cet.
<i>KPI</i> – Palielināt materiālu apritīgas izmantošanas rādītāju no 11,8 % pašlaik līdz 24 % ²⁸ līdz 2030. gadam ²⁹	

6. Globālie tirgi un starptautiskās partnerības

Jaunā tīras rūpniecības kursa mērķu sasniegšana ir cieši saistīta ar mūsu spēju rīkoties starptautiskā mērogā. ES nevar īstenot savus tīras industrializācijas mērķus bez partnerībām pasaules mērogā. Daudzas kritiski svarīgās izejvielas, kuras ir būtiskas zaļās pārkārtošanās procesam un ES noturībai un drošībai, ir jāiegūst no valstīm ārpus ES. Tajā pašā laikā virzība uz ilgtspējīgām, diversificētām un noturīgām rūpniecības vērtības ķēdēm ir arī mūsu partneru interesēs. Mūsu ekonomiskie panākumi ir atkarīgi arī no atvērtas, uz noteikumiem balstītas tirdzniecības un piekļuves trešo valstu preču un kapitāla tirgiem.

Šodien pasaules lielākās tautsaimniecības cīnās par piekļuvi tirgiem, kritiski svarīgām izejvielām, jaunām tehnoloģijām un pasaules tirdzniecības ceļiem, cenšoties panākt klimatneitralitāti, un tiecas pirmās izstrādāt vai iegādāties stratēģiskas tehnoloģijas. Turklāt rūpniecība saskaras ar negodīgu globālo konkurenci, jo īpaši tāpēc, ka iekšzemes jaudas pārpalikums no citām valstīm tiek eksportēts par ļoti pazeminātām cenām. Mēs esam nonākuši globālās ģeoekonomiskās konkurences laikmetā, kurā ir jāaizsargā globāla līmeņa vienlīdzīgi konkurences apstākļi un jānodrošina, ka ES tirgus nekalpo kā atkritumu eksporta galamērķis pārmērīgai globālajai jaudai.

6.1. Tīras tirdzniecības un investīciju partnerības

Saskaņā ar Starptautiskās Enerģētikas aģentūras datiem tīras enerģijas tehnoloģiju pasaules tirgus vērtība 2035. gadā būs 2 triljoni USD. Lai konkurētspējīgā veidā panāktu klimatneitralitāti, ir būtiski, lai Eiropas uzņēmumi, investori un darba ņēmēji iegūtu pēc iespējas lielāku šīs iespējas daļu.

ES plašais tirdzniecības nolīgumu tīkls nodrošina, ka Eiropas uzņēmumiem ir labāka piekļuve trešo valstu tirgiem un būtiskajiem resursiem. Tādēļ ir izšķiroši svarīgi, lai ES turpinātu **parakstīt, noslēgt un pilnībā īstenot vēl nepieņemtos brīvās tirdzniecības nolīgumus (BTN)** un virzīt uz priekšu notiekošās sarunas par jauniem BTN. **Tīras tirdzniecības un investīciju partnerības (TTIP) papildinās šos nolīgumus**, izmantojot ātrāku, elastīgāku un mērķtiecīgāku pieeju, kas pielāgota ES un tās partneru konkrētajām uzņēmējdarbības interesēm. Tāpēc TTIP tiks izstrādātas tā, lai ES ārējo darbību labāk saskaņotu ar ES rūpniecības politikas mērķiem, ņemot vērā uzņēmumu iespējas un vajadzības. Tās koncentrēsies uz stratēģisko atkarību labāku pārvaldību un ES pozīcijas nodrošināšanu

²⁸ COM (2020) 98 final – Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns.

²⁹ Ziņots gada ziņojumā par vienoto tirgu un konkurētspēju ([2025. gada izdevuma saite](#)).

izšķiroši svarīgās globālās vērtības ķēdēs, diversificējot mūsu piegādes ķēdes un nodrošinot labāku piekļuvi izejvielām, tīrai enerģijai, kā arī tīrām tehnoloģijām. Tās arī veicinās sadarbību energotehnoloģijās un rīcībpolitikā pārejai uz tīru enerģiju un atbalstīs dekarbonizācijas centienus partnervalstīs. Šajā ziņā, lai izstrādātu efektīvas TTIP, izšķiroša nozīme būs ES un partneru uzņēmumu vajadzību un interešu apmierināšanai un šo partnerību radīto tirdzniecības un investīciju iespēju pienācīgai izmantošanai.

TTIP apvienos noteikumus, regulatīvo sadarbību, kā arī investīcijas, lai kopā ar partneriem attīstītu stratēģiskas tīras vērtības ķēdes. Pirmkārt, investīcijas tiks mobilizētas, apzinot konkrētus projektus, kuros apvienots privātais un publiskais finansējums, izmantojot *Global Gateway* investīcijas, kas veiktas saskaņā ar Eiropas komandas pieeju. Otrkārt, noteikumi veicinās labvēlīgu vidi tīrām investīcijām un uzņēmējdarbības iespējām ES uzņēmumiem darboties ārvalstu tirgos ar vienlīdzīgiem nosacījumiem. Treškārt, regulatīvā sadarbība palīdzēs partneriem ieviest it sevišķi tīras tehnoloģijas, elektrifikāciju, aprītīgumu, dekarbonizācijas standartus, kā arī oglekļa cenas noteikšanu. Rezultāts būs uzticamas un pievilcīgas partnerības, kas veicinās investīcijas tīrās tehnoloģijās, kuras galu galā paātrinās arī globālo pārkārtošanos. Komisijas mērķis ir martā sākt pirmo TTIP.

Saskaņā ar jauno Vidusjūras pakta vērienīga Vidusjūras reģiona valstu enerģētikas un tīro tehnoloģiju sadarbības iniciatīva stimulēs liela mēroga publiskās un privātās investīcijas atjaunīgajā enerģijā. Turklāt mūsu diplomātija turpinās atbalstīt partnervalstis to iesaistē zaļās pārkārtošanās procesā saistībā ar vērienīgu klimata un vides politiku un nacionāli noteikto devumu saskaņā ar Parīzes nolīgumu. ES būtu jāpieņem stratēģiska pieeja sadarbībai enerģētikas jomā, galveno uzmanību pievēršot trim galvenajām jomām: diplomātijai, tehniskajai palīdzībai un ekonomikai, apvienojot centienus ar dalībvalstīm valstu līmenī.

6.2. Oglekļa ievēdkorekcijas mehānisma uzlabošana

Oglekļa ievēdkorekcijas mehānisms (OIM) nodrošina, ka ES rūpniecības emisiju samazināšanas centienus neapdraud ārpus ES ražotu preču oglekļietilpīgs imports, un stimulē dekarbonizāciju un oglekļa cenas noteikšanu visā pasaulē. Tomēr līdz šim savāktie dati liecina, ka ierobežots skaits importētāju rada vairāk nekā 99 % no importētajās precēs iegultajām siltumnīcefekta gāzu emisijām. Komisija ierosina būtiski vienkāršot OIM, samazinot administratīvo slogu nozarēm un to piegādes ķēdēm, vienlaikus turpinot stimulēt globālo oglekļa cenu noteikšanu. Tas ir pirmais, bet nepieciešamais solis, lai OIM padarītu efektīvāku.

2025. gada otrajā pusē Komisija nāks klajā arī ar **visaptverošu OIM pārskatīšanas ziņojumu**. Tajā tiks novērtēts OIM paplašināšanas tvērums, attiecinot to uz papildu ES ETS nozarēm un lejupējiem ražojumiem. Ziņojumā tiks arī novērtēta netiešo emisiju iekļaušana visos OIM sektoros, ņemot vērā elektroenerģijas netiešās izmaksas ES ražotājiem. Ziņojumā tiks izklāstīta stratēģija iespējamo apiešanas risku novēršanai. Šajā sakarā Komisija arī pārskatīs, kā risināt oglekļa emisiju pārvirzes problēmu saistībā ar precēm, ko eksportē uz trešajām valstīm. Pēc šīs pārskatīšanas 2026. gada pirmajā pusē tiks iesniegts tiesību akta priekšlikums.

Vienlaikus ar tehnisko palīdzību un regulatīvo sadarbību ES turpinās atbalstīt partnervalstu dekarbonizācijas centienus. Ar neseno izveidoto Starptautisko oglekļa tirgu un oglekļa cenu noteikšanas diplomātijas darba grupu tā arī veicinās oglekļa cenu noteikšanas un oglekļa tirgu attīstību visā pasaulē, atbalstot partnervalstis, lai tās izstrādātu efektīvu oglekļa cenu noteikšanas politiku un stabilu pieeju starptautiskajiem oglekļa tirgiem.

6.3. Veicināt un aizsargāt: vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšana ES rūpniecībai

ES arī turpmāk jābūt pievilcīgai uzņēmējdarbības vietai, vienlaikus nodrošinot, ka ārvalstu investīcijas, jo īpaši stratēģiskās nozarēs, veicina ekonomikas izaugsmi, bet neapdraud Eiropas ekonomisko drošību. Komisija ciešā sadarbībā ar rūpniecības ieinteresētajām personām un dalībvalstīm ierosinās pasākumus, lai nodrošinātu, ka **ārvalstu investīcijas ES labāk veicina ES rūpniecības ilgtermiņa konkurētspēju**, tās tehnoloģiskās priekšrocības un ekonomisko noturību, kā arī kvalitatīvu darbvietu radīšanu ES. Piemēram, attiecībā uz projektiem, kas saistīti ar ārvalstu investīcijām, jo īpaši saistībā ar publisko finansējumu, dalībvalstis varētu kolektīvi apsvērt tādus nosacījumus kā īpašumtiesības uz aprīkojumu, ES iegādātie izejresursi, Eiropas Savienībā bāzēta personāla pieņemšana darbā, vajadzība pēc kopuzņēmumiem vai intelektuālā īpašuma nodošana, sākot ar dažām stratēģiskām nozarēm, piemēram, autobūves vai atjaunojamo energoresursu ražošanu.

Vienlaikus ir izšķiroši svarīgi nodrošināt, lai ārvalstu investīcijas neapdraudētu Eiropas drošību un sabiedrisko kārtību. Līdz ar notiekošo ES Ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) izvērtēšanas regulas³⁰ pārskatīšanu Padomei un Eiropas Parlamentam ir iespēja vēl vairāk stiprināt ES ieguldījumu izvērtēšanas regulējumu, samazinot atšķirības starp valstu izvērtēšanas mehānismiem, ieviest noturības prasības un saskaņot savas pieejas un politiku, tādējādi samazinot labvēlīgākās jurisdikcijas izvēles iespēju.

Komisija līdz 2026. gada janvārim pieņems pamatnostādnes par galvenajiem jēdzieniem, kas ir Ārvalstu subsīdiju regulas (ĀSR)³¹ pamatā, piemēram, par to, kā Komisija novērtēs ārvalstu subsīdiju kropļojošo ietekmi. Pamatnostādnēs tiks arī precizēts, kādos apstākļos Komisija var nolemt pārskatīt apvienošanas saskaņā ar ārvalstu subsīdiju noteikumiem, kuras neatbilst robežvērtībām, bet apdraud vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū. Komisija izmantos ĀSR *ex officio* izmeklēšanas stratēģiskās nozarēs.

Saskaņā ar savu konkurētspējas, noturības un ilgtspējas mērķi Komisija apsvērs tarifu pielāgošanu saistošajos līmeņos, t. sk. vajadzības gadījumā līdz maksimālajiem līmeņiem, paļaujoties uz izņēmumiem, piemēram, vides aizsardzībai.

Komisija arī turpinās ātri un lietderīgi vajadzības gadījumā izmantot tirdzniecības aizsardzības instrumentus (TAI), piemēram, antidempinga vai antisubsidēšanas maksājumus. Lai aizsargātu mūsu nozares no negodīgas konkurences un nodrošinātu, ka mūsu tirgus nekalpo par eksporta galamērķi valstiski izraisītam globālās jaudas pārpalikumam, mēs pastiprināsim esošos tirdzniecības aizsardzības instrumentus, t. sk. saīsinot izmeklēšanas termiņus vai plašāk izmantojot *ex officio* procedūras. Komisija kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām arī apsvērs, vai ir vajadzīgi papildu instrumenti, lai pabeigtu un reformētu TAI rīkkopu.

Tā kā protekcionisma pasākumi visā pasaulē vairojas, pastāv risks, ka **globālais jaudas pārpalikums** tiks novirzīts uz ES tirgu. Komisija pievērsīsies jaudas pārpalikumam, pastiprinot mūsu starptautisko un daudzpusējo sadarbību un koncentrējoties uz ārpustirgus pasākumu pamatcēloņu atklāšanu un novēršanu, ieskaitot subsīdijas, kas rada traucējumus galvenajās nozarēs, un kritiski svarīgu preču un tehnoloģiju tirdzniecības modeļus. Šajā sakarā

³⁰ Regula (ES) 2019/452.

³¹ Regula (ES) 2022/2560.

ES centīsies ciešāk sadarboties ar G7 un apmainīties ar informāciju, lai nodrošinātu, ka autonoma reakcija un kolektīva rīcība ir labi koordinētas un efektīvas.

Pamatdarbības — globālie tirgi un starptautiskās partnerības	Laika grafiks
Sākt sarunas par pirmo tīras tirdzniecības un investīciju partnerību	2025. g. 1. cet.
Oglekļa ievadkorekcijas mehānisma (OIM) vienkāršošana	2025. g. 1. cet.
Visaptveroša OIM pārskatīšana, kurā novērtē, vai ir iespējams paplašināt OIM darbības jomu, attiecinot to arī uz citām ES ETS nozarēm, kurās pastāv oglekļa emisiju pārvirzes risks, uz lejasposma sektoriem un uz netiešajām emisijām un atbalstu eksportētājiem, novēršot nepilnības	2025. gada 3. cet.
Vidusjūras reģiona valstu enerģētikas un tīro tehnoloģiju sadarbības iniciatīva	2025. g. 4. cet.
Tiesību akta priekšlikums par OIM pagarināšanu	2026. g. 1. cet.
Pamatnostādnes par Ārvalstu subsīdiju regulu	2026. g. 1. cet.

7. Prasmes un kvalitatīvas darbvietas sociālajam taisnīgumam un taisnīgai pārejai

Ikvienam cilvēkam, kopienai un uzņēmumam būtu jāgūst labums no pārejas uz tīru enerģiju. Tāpēc tīras rūpniecības kurss apņemas īstenot taisnīgu pāreju, kas nodrošina kvalitatīvas darbvietas un iespējas cilvēkiem, pilnveidojot viņu prasmes un vienlaikus sekmējot sociālo kohēziju un taisnīgumu visos reģionos. Mūsu rūpniecībai ir vajadzīgs kvalificēts darbaspēks, un tai ir jāpiedāvā kvalitatīvas darbvietas, lai piesaistītu labākos talantus. Lai pāreja uz tīru enerģiju būtu sekmīga, ļoti svarīgi ir kā rūpniecības pārveides centrālo elementu saglabāt darba ņēmējus un vietējās kopienas, izmantojot talantus un vēl vairāk pilnveidojot vajadzīgās prasmes. Tajā pašā laikā pāreja uz tīru enerģiju un digitālā pārkārtošanās arī nozīmē pārmaiņas darbaspēkā un jaunas prasības prasmju jomā.

7.1. Atbalsts prasmēm

Rūpniecībai ir vajadzīga labāka piekļuve prasmēm. Komisija izveidos prasmju savienību kā visaptverošu prasmju stratēģiju ar nolūku cilvēkiem sniegt prasmes, kas viņiem vajadzīgas, lai maksimāli izmantotu savu potenciālu, un nodrošināt, ka darba devēji var piekļūt zināšanām, kas tiem vajadzīgas dinamiskai un konkurētspējīgai ekonomikai. Tā arī pārskatīs ES atbalsta modeļus nozaru prasmju iniciatīvām (tostarp akadēmijām, Prasmju pilnveides paktam, Mācekļību aliansei, profesionālās izglītības un apmācības izcilības centriem), lai racionalizētu regulējumu nozaru prasmju stiprināšanai stratēģiskās nozarēs, kas saistītas ar tīras rūpniecības kursu, ar palielinātu atbalstu līdz 90 miljoniem EUR apmērā no programmas “Erasmus+”.

Prasmju savienība uzlabos mūsu prasmju apzināšanu un pievērsīsies cita starpā investīcijām, pieaugušo izglītībai un mūžizglītībai, profesionālajai izglītībai un apmācībai, augstākajai izglītībai, prasmju saglabāšanai un atzīšanai, kā arī kvalificētu talantu piesaistīšanai un integrēšanai no trešām valstīm, t. sk. izmantojot topošo ES Talantu fondu. Lai risinātu

kvalifikāciju atzīšanas problēmas, Komisija apsvērs turpmāku rīcību attiecībā uz racionalizētiem un vienkāršotiem procesiem, kā arī digitalizācijas rīkiem. **Prasmju pārnēsības iniciatīva** veicinās to, ka vienā valstī iegūta prasme tiek atzīta citā valstī.

7.2. Atbalsts darba ņēmējiem pārejas posmā

Mums ir vajadzīgs, lai mūsu rūpniecība arī turpmāk būtu pievilcīga darbavieta. Kvalitatīvu darbvietu ceļvedis, kas jāsagatavo kopā ar sociālajiem partneriem, palīdzēs dalībvalstīm un rūpniecībai nodrošināt pienācīgus darba apstākļus, augstus veselības un drošības standartus, piekļuvi apmācībai un taisnīgu pāreju darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām no vienas darbavietas uz citu, kā arī darba koplīguma slēgšanas sarunas, lai piesaistītu talantus un veicinātu Eiropas rūpniecības konkurētspēju.

Kvalitatīvu darbvietu ceļvedis sniegs atbalstu darba ņēmējiem pārejas posmā. Šajā kontekstā Komisija ar sociālajiem partneriem apspriedīs sistēmu, lai atbalstītu pārstrukturēšanas procesus ES un dalībvalstu līmenī. Sistēma būs vērsta uz taisnīgu pārkārtošanos, pārmaiņu prognozēšanu, ātrāku iejaukšanos pārstrukturēšanas draudu gadījumā un uzlabotu informēšanas un apspriešanās sistēmu.

Investīcijām būtu jāapvieno ienākumu aizsardzība un aktīva darba tirgus politika (ADTP), lai atbalstītu darba ņēmējus pārejas laikā, ieskaitot darbā iekārtošanas pakalpojumus, apmācības un pārkvalifikācijas iespējas un uzņēmējdarbības atbalstu, t. sk. atbalstu neaizsargātām grupām.

Diskusijā tiks iekļauta arī Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbība, lai redzētu, kā tas var dot lielāku ieguldījumu. Lai nodrošinātu informāciju darbam šajā jomā, **Komisija izveidos Eiropas Taisnīgas pārkārtošanās observatoriju**. Tā stiprinās pierādījumu bāzi par zaļās pārkārtošanās taisnīguma aspektiem, izstrādās standartizētus rādītājus, apkopos paraugpraksi un veicinās datu apmaiņu, lai izmērītu ietekmi un rezultātus, kas saistīti ar nodarbinātību, kvalitatīvu darbvietu radīšanu un pāreju no vienas darbavietas uz citu, darbaspēka pārkvalifikāciju, investīciju vajadzībām, sociālo aizsardzību un piekļuvi pamatpakalpojumiem³², kā arī nodrošinās pārredzamu dialogu ar sociālajiem partneriem, reģionālajām un vietējām iestādēm, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām par taisnīgas pārkārtošanās aspektiem.

Komisija pētīs veidus, kā uzlabot Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF) īstenošanu, pamatojoties uz gūto pieredzi un apzinot paraugpraksi, lai iegūtu informāciju nākotnes instrumentu izstrādei nākamās DFS ietvaros. Turklāt Komisija pieņems Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu, lai cita starpā pievērstos darbaspēka mobilitātei uz darba vietām lielpilsētu teritorijās.

Sociālo nosacījumu izmantošana publiskajā finansējumā nodrošina, ka darba ņēmēji gūst labumu no nozarei sniegtā atbalsta, tostarp, lai veicinātu koplīguma sarunas. Šī pieeja atbilst plašākiem ES mērķiem veicināt sociālo taisnīgumu līdztekus ekonomikas izaugsmei. Uzlabotai konkurētspējai jābalstās uz pašreizējiem sociālajiem sasniegumiem un ES sociālo modeli, lai panāktu iekļaujošu un taisnīgu zaļo pārkārtošanos.

---

³² Saskaņā ar Padomes Ieteikumu (2022. gada 16. jūnijs) par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, 2022/C 243/04, un ES kvalitātes sistēmu pārmaiņu un pārstrukturēšanās prognozēšanai, COM (2013) 0882 final, 2013. gada 13. decembris.

Savienība turpinās atbalstīt darba un sociālos standartus, lai nodrošinātu, ka pārkārtošanās ir taisnīga un vienlīdzīga visiem, t. sk. saistībā ar gaidāmo Komisijas izvērtējumu par tiesisko regulējumu publiskā iepirkuma jomā.

Turklāt Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas pārskatīšanas ietvaros Komisija novērtēs, vai un kā valsts atbalsta noteikumus var atjaunināt, lai nodrošinātu labākus stimulus rūpniecībai ieguldīt prasmju pilnveidē, pārkvalifikācijā, kvalitatīvās darbvietās un darba ņēmēju pieņemšanā darbā taisnīgas pārkārtošanās nolūkā. Komisija izvērtēs, vai var palielināt **apmācības un prasmju nosacījumu** izmantošanu publiskajam finansējumam, kas atbalsta pārmaiņu un rūpniecības pārkārtošanas prognozēšanu un pārvaldību. Turklāt konkurences politikai ir izšķiroša nozīme pilsoņu tiesību aizsardzībā pret pārmērīgu varu, t. sk. digitālajā jomā, nodrošinot, ka jaunie dalībnieki darbojas taisnīgi un nepamatoti nekoncentrē ekonomisko un stratēģisko varu.

Tīro produktu sociālā noma var nodrošināt, ka visi eiropieši gūst labumu no pārejas uz tīru enerģiju bez negatīvas distributīvās ietekmes, un palīdzētu stimulēt pieprasījumu pēc tīriem produktiem. Komisija izstrādās **norādījumus dalībvalstīm par bezemisiju transportlīdzekļu, siltumsūkņu un citu tīru produktu sociālo nomu**, sniedzot finansiālu palīdzību iedzīvotājiem, lai viņi varētu piekļūt šiem tīrajiem produktiem, par kuriem var saņemt atbalstu arī Sociālā klimata fonda ietvaros.

Pamatdarbības – prasmes un kvalitatīvas darbvietas sociālajam taisnīgumam	Laika grafiks
Prasmju savienība	2025. g. 1. cet.
Kvalitatīvu darbvietu ceļvedis	2025. g. 4. cet.
Norādījumi par tīru produktu sociālo nomu	2025. g.
Eiropas Taisnīgas pārkārtošanās observatorija	2026. g. 1. cet.
Prasmju pārnesamības iniciatīva	2026. g.
Valsts atbalsta VGAR noteikumu pārskatīšana attiecībā uz sociālajiem uzņēmumiem un nelabvēlīgākā situācijā esošu darba ņēmēju pieņemšanu darbā	2027. g. 4. cet.
<i>KPI – Samazināt tādu profesiju skaitu, kurās ir vajadzīgas specifiskas prasmes vai zināšanas zaļajai pārkārtošanai un kurās vismaz piecas dalībvalstis ir ziņojušas par kvalificētu darbinieku iztrūkumu. 2024. gadā bija 27 šādas profesijas³³.</i>	

³³ Kā ziņo Eiropas Darba iestāde, pamatojoties uz *EURES* valsts koordinācijas biroju datiem. Prasmju un zināšanu prasības ir saskaņotas ar *ESCO* taksonomiju par prasmēm zaļās pārkārtošanās jomā, un piemēri ir analizēti, izmantojot Eiropas prasmju, kompetenču, kvalifikāciju un profesiju (*ESCO*) klasifikācijas zaļās intensitātes indeksu.

8. Tīras rūpniecības kursa īstenošana dažādās nozarēs

Tīras rūpniecības kurss kalpos par satvaru iesaistei dialogā ar rūpniecības nozarēm, pievēršot uzmanību MVU, lai izstrādātu nozaru pārkārtošanās ceļus. Tie ļaus pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par investīcijām un atvieglos lielāka kapitāla mobilizēšanu pārējai, galu galā paātrinot virzību uz tīrāku un konkurētspējīgāku rūpniecības nākotni.

Lai rīcību pielāgotu atsevišķu nozaru īpašajām vajadzībām, 2025. gadā turpinās darbs pie vairākiem konkrētām nozarēm paredzētiem plāniem, kam vajadzības gadījumā sekos citas nozares.

Rūpniecības rīcības plāns autobūves nozarei tiks pieņemts 5. martā, pamatojoties uz notiekošo stratēģisko dialogu. Rīcības plāns pievērsīsies autobūves vērtības ķēdes vajadzībām, īpašu uzmanību pievēršot inovācijai nākotnes tehnoloģijās un spējās.

Tērauda un metālu rīcības plānā, kura pamatā būs 4. martā sāktais stratēģiskais dialogs, tiks ierosināti konkrēti pasākumi gan melno, gan krāsaino metālu rūpniecībai, kā arī tērauda un metālu nozarei, kas gadsimtiem ilgi ir bijušas ES rūpniecības pamats un ir būtiskas pārejai uz tīru enerģiju un digitālajai pārkārtošanai.

Ķīmiskās rūpniecības tiesību aktu paketē, ko paredzēts pieņemt 2025. gada beigās, tiks atzīta ķīmisko vielu nozares kā “rūpniecības pamatu pamata” un kritiski svarīgo molekulu stratēģiskā nozīme. Tajā tiks ierosinātas mērķtiecīgas iniciatīvas, lai uzlabotu nozares konkurētspēju, modernizāciju, kā arī atbalstītu ražošanu un inovāciju Eiropā.

Ilgtermiņa transporta investīciju plānā tiks izklāstīti īstermiņa un vidēja termiņa pasākumi, lai par prioritāti noteiktu atbalstu konkrētām atjaunīgajām un mazoglekļa degvielām aviācijai un ūdens transportam, no kurām ir atkarīgas daudzas energoietilpīgas rūpniecības nozares. Tas arī paātrinās uzlādes infrastruktūras izvēršanu. Jauni noteikumi, kas atvieglos atbalstu pārejai uz ilgtspējīgiem sauszemes transporta veidiem, ļaus dzelzceļa nozarei īstenot pāreju uz tīru enerģiju un digitālo pārkārtošanos.

Komisija arī ierosinās **Bioekonomikas stratēģiju**, lai uzlabotu resursefektivitāti un izmantotu ievērojamo izaugsmes potenciālu, ko sniedz biobāzēti materiāli, ar kuriem aizstāj fosilos materiālus, un saistītās nozares. Tas var arī vēl vairāk samazināt atkarību no importētām izejvielām. Jaunajā bioekonomikas nozares plānā tiks noteiktas prioritātes attiecībā uz biomateriālu ražošanu un izmantošanu, kā arī to saglabāšanu ekonomikā pēc iespējas ilgāk. Eiropas Okeānu pakts veicinās inovāciju zilo tīro tehnoloģiju, atkrastes atjaunīgo energoresursu un aprites ekonomikas prakses jomās.

9. Secinājums

Dekarbonizācijas un aprītīguma izvirzīšana mūsu ekonomikas politikas centrā ir vienīgais veids, kā ES var neatpalikt no resursiem bagātiem konkurentiem. Tīras rūpniecības kurss ir stratēģija šā mērķa sasniegšanai. ES siltumnīcefekta gāzu neto emisijas tagad ir par 37 % zemākas nekā 1990. gadā, savukārt IKP tajā pašā laikposmā ir pieaudzis par 68 %. Šis progress uzsver dekarbonizāciju kā ekonomikas izaugsmes un labklājības virzītājspēku, paverot eiropiešiem jaunas iespējas.

ES rīcībā ir visi nepieciešamie instrumenti, taču to patiesais spēks izriet no stratēģiskas saskaņotības un saskanīgas izmantošanas kopīgu mērķu sasniegšanai. Viens no mūsu

stratēģijas būtiskiem aspektiem ir noturēt jaunus talantus, radīt iespējas, kas iedvesmo un iesaista nākamo paaudzi. Mūsu pieeja ietver saskaņotu ārējo un iekšējo dimensiju, mūsu stiprās puses pielāgojot mūsdienu ģeopolitiskajai realitātei, kurā ir attīstījušies globālie tirgi un resursu pieejamība. Lai to panāktu, ir jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi, neapdraudot augstos vides un sociālos standartus, ko mūsu sabiedrība pieprasa.

Taču stratēģija ir tikai tik laba, cik efektīva ir tās īstenošana. Tam ir vajadzīgi stabili mērījumi, uzraudzība un dialogs, kā arī koordinēta rīcība ES mērogā attiecībā uz investīcijām un izvēršanu. Komisija savā ikgadējā ziņojumā par vienotā tirgus konkurētspēju cieši uzraudzīs progresu virzībā uz dekarbonizācijas un konkurētspējas mērķiem, pakāpeniski pievienojot jaunus galvenos snieguma rādītājus, kā izklāstīts šajā dokumentā. Tā arī pastiprinās koordināciju savā organizācijā, lai nodrošinātu stratēģisku vadību, uzraudzītu progresu un iesaistītos dialogā ar vietējām iestādēm un ieinteresētajām personām.

Būtiska ir sadarbība un saskaņošana ar dalībvalstīm. Komisija arī sadarbosies ar likumdevējiem, lai īstenotu šajā paziņojumā izklāstītās darbības. Diskusiju sākotnējais mērķis būs noteikt steidzamas dekarbonizācijas prioritātes un industriālos klasterus.

Mēs aicinām rūpniecībā uzņemties augšupēju vadību un veikt mērķtiecīgu saskaņošanu, lai gūtu taustāmus rezultātus, kas varētu būt mērogojami Eiropas līmenī.

Šā kopīgā Eiropas rūpniecības dekarbonizācijas un konkurētspējas ceļveža darbības kopā nodrošinās ilgtspējīgu nākotni ražošanai Eiropā – gan ekonomiskā, gan vidiskā, gan sociālā ziņā.